

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

Ο ΓΥΡΟΣ
ΤΟΥ ΚΟΜΠΟΥ

ΣΙΚΕΛΙΚΗ ΤΡΑΓΩΔΙΑ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΦΕΛΗ

ΑΘΗΝΑ 2017

ΝΕΦΕΛΗ / ΘΕΑΤΡΟ / ΑΠΑΝΤΑ Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

Δημήτρης Δημητριάδης, *Ο γύρος του κόμπου*

Στο εξώφυλλο: Σχέδιο του Δ. Δημητριάδη από τα *Τετράδια*

Σχεδιασμός βιβλίου: Περικλής Δουβίτσας

ISBN: 978-960-504-189-2

Για την ελληνική γλώσσα:

© 2017, Εκδόσεις ΝΕΦΕΛΗ και Δημήτρης Δημητριάδης

Ασκληπιού 6, Αθήνα 106 80

τηλ.: 210 3639962 – fax: 210 3623093

e-mail: info@nnet.gr

www.nnet.gr

Ο Γύρος τού κόμπου ανέβηκε από την εταιρεία θεάτρου
λευκήΣΚΗΝΗ στις 24 Απριλίου 2017 στο θέατρο Tempus Ve-
rum - Εν Αθήναις με τους εξής συντελεστές:

Σκηνοθεσία - Σκηνικά - Κοστούμια: Γιώργος Δούλος
Δραματουργική επεξεργασία: Γιώργος Δούλος - Νίνα Σκρι-
βάνου

Δραματολόγος - Ηχητική δραματουργία: Νίνα Σκριβάνου
Κίνηση: Κορίνα Κόκκαλη

Φωτισμοί: Χριστίνα Θανάσουλα

Φωτογραφίες: Νίκος Πανταζάρας

Επικοινωνία: Μαριάννα Παπάκη, Νώντας Δουζίνας

Υπεύθυνη οργάνωσης παραγωγής: Νίνα Σκριβάνου

Διανομή:

Λορέντζο Λαλίσι: Μαρία Αποστολακέα, Αλκινόη Ζαχαρόγιωρ-
γα, Ηρώ Κισσανδράκη, Απόστολος Μαλεμπιτζής, Νικόλας
Παπαευθυμίου

Βαλέρια: Αλκινόη Ζαχαρόγιωργα

Πάολα: Ηρώ Κισσανδράκη

Βιτόριο: Απόστολος Μαλεμπιτζής

Τσέζαρε: Νικόλας Παπαευθυμίου

Λουσία: Μαρία Αποστολακέα

Κλέλια: Αλκινόη Ζαχαρόγιωργα

Αλμπερτίνο: Κωνσταντίνος Παράσης

Αρίσταρχος Ερμίδης: Γιάννης Σιαμσάρης

Η ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΑΠΟΛΥΣΗ

Ο Γύρος τού κόμπου είναι η δραματουργική διαχείριση μιας λύσης που έχει προαποφασιστεί και που οδηγείται σταδιακά, από ενότητα σε ενότητα, στην απαρέγκλιτη εκτέλεσή της. Η λύση, την οποία υποδηλώνει ο τίτλος –λύση που ακολουθεί τις περιστροφές ενός κόμπου τού οποίου ο γύρος καταλήγει στο λύσιμό του–, αποτελεί συγχρόνως και την θέση ενός προβλήματος. Αυτό το πρόβλημα αφορά μία στενή οικογενειακή υπόθεση και ένα μέγιστο φιλοσοφικό σύστημα: πριν από είκοσι χρόνια ένας αδελφός δολοφόνησε τον αδελφό του, τώρα η δολοφονία πρόκειται να επαναληφθεί από τούς γιους τού αδελφοκτόνου με θύμα τον ετεροθαλή αδελφό τους· ένας φιλόσοφος έχει κληθεί για δεύτερη φορά να αποτρέψει, όπως τότε, τον φόνο αυτόν επικαλούμενος για την αποτροπή του τις αρχές τού φιλοσοφικού του έργου, που δεν είναι άλλο από τον πλατωνισμό.

Η δεύτερη παρέμβαση τού φιλοσόφου να αποτρέψει την δολοφονία θα αποτύχει, όπως και πριν από είκοσι χρόνια, με μία διαφορά: τώρα δολοφόνος θα είναι ο ίδιος. Θα σκοτώσει, εκτός από τον ετεροθαλή αδελφό, ολόκληρη την οικογένεια και μετά θα αυτοκτονήσει.

Η συνάντηση τού ανθρώπινου και τής ερμηνείας του και διαχείρισής του, με εκπροσώπους της τον Λορέντζο Λαλίνο και την οικογένειά του από την μία πλευρά και τον φιλόσοφο Αρίσταρχο Ερμίδη από την άλλη, προκαλεί την ανάδειξη των ορίων αμφότερων των πλευρών, καθώς και την έκθεση τής αντοχής τους μέσα από την συγκρουσιακή αντιπαράθεσή τους.

Τα πρόσωπα τού έργου, άνδρες και γυναίκες διαφόρων ηλικιών και ταυτοτήτων, είναι φορείς διαστρωματώσεων μιας

ανθρώπινης κλίμακας που συμβάλλει, στα όρια τού έργου, στο να ξεκινήσουν και, βήμα προς βήμα, να ολοκληρωθούν η κρούση και η κατάρρευση ενός οικοδομήματος ιδιοσυγκρασιακής και πολιτισμικής υφής.

Στον τίτλο δεν περιλαμβάνεται η επιδιωκόμενη και επιβεβλημένη λύση, μόνον η περίπλοκη, στριφτή και σφικτή διαδρομή τού κόμπου, αυτή όμως η περιπλοκότητα τής διαδρομής του είναι εκείνη ακριβώς τής πλοκής τού ίδιου τού έργου ως διαδρομής ενός γερά δεμένου κόμπου που, όταν ολοκληρωθεί ο γύρος του, θα εμφανιστεί η απόληξή του, που είναι και η λήξη τού έργου.

Αυτή η λήξη, που ολοκληρώνει την λύση, αποκαλύπτει αυτήν την προσχεδιασμένη λύση και ως παγίδευση, ως στημένη παγίδα στην οποία έχει κληθεί να πέσει και πέφτει μία ολόκληρη ερμηνεία τού ανθρώπου και τού κόσμου, κι αυτό γιατί τα πρόσωπα αυτού τού έργου έχουν όλα, το καθένα με τον τρόπο του, την δραματική συναίσθηση ότι η ερμηνεία αυτή τούς έχει παρερμηνεύσει, ότι αντί να τούς φωτίσει, όπως τούς το υποσχέθηκε, τούς δέσμευσε στον κόσμο τής σκιάς και τούς επέβαλε να γίνουν σκιές, αντί για το άνοιγμα στο φως τούς φυλάκισε στο σκοτάδι, αντί να τούς σώσει τούς στέρησε ο,τιδήποτε θα μπορούσε να καταστεί σωτηρία, εντέλει τούς αποστέρησε, ακινητοποιώντας τους σε ψεύδη και ψευδαισθήσεις, από την ανθρώπινη φύση τους. Αυτός είναι ο λόγος που μία παρόμοια παρερμηνεία τού ανθρώπου πρέπει να μην μείνει ατιμώρητη. Και δεν μένει.

Η οικογένεια τού Λορέντζο Λαλίνι, τού πάτερ φαμίλια, εκθέτει τον Αρίσταρχο Ερμίδα στην εσχάτη των ποινών: στο να παραδεχθεί το ερμηνευτικό του λάθος, το οποίο ακρωτηρίασε αμέτρητες ζωές, όπως αυτής τής οικογένειας, επί χιλιετίες, και να εφαρμόσει ο ίδιος τα εντελώς αντίθετα από όσα συνιστούν την κοσμοθεωρία του.

Ο Ερμίδης ερωτεύεται, δολοφονεί, βιάζει και αυτοκτονεί ως άνθρωπος που αναλαμβάνει επιτέλους, χωρίς την ασφαλίστικη περιβολή των ιδεών, την γυμνή ανθρώπινη ιδιότητά του: από ιδεολόγος γίνεται πάσχουσα ύπαρξη, από υποστη-

ρικτής άσαρκων μορφωμάτων παραδίδεται στις περιδινήσεις τής σάρκας, από θεωρός γίνεται εκτελεστής, από ψευδολόγος καταλήγει θύμα τής αλήθειας, την οποία η φιλοσοφία του είχε καταρρίψει και εξοβελίσει από τον ανθρώπινο κόσμο. Σκοτώνει και σκοτώνεται με απόλυτη πλέον επίγνωση των πράξεών του.

Γίνεται ολοσχερώς άνθρωπος και το πληρώνει αυτό με την ζωή του.

Μέσα σ' αυτό το περιπεπλεγμένο νήμα, το ατομικό με το υπερ-ατομικό, το μύχιο με το διαπροσωπικό, το νοητό με το σαρκικό, σε αδιάσπαστη αλληλεξάρτηση, συνιστούν την δραματουργική ύφανση όπου εξιστορείται μία μέχρις εσχάτων επάλληλη σύγκρουση, προκειμένου ο από αιώνων ασφυκτικά δεμένος κόμπος, οικογενειακός και οικουμενικός, ψυχολογικός και πνευματικός, αισθητικός και αισθησιακός, να διαρραγεί με την εκρηκτική και τελειωτική λύση του.

Δημήτρης Δημητριάδης
1-2.4.2017

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΛΟΡΕΝΤΖΟ ΛΑΛΙΝΙ
ΒΑΛΕΡΙΑ
ΠΑΟΛΑ
ΒΙΤΤΟΡΙΟ
ΤΣΕΖΑΡΕ
ΛΟΥΤΣΙΑ
ΚΛΕΛΙΑ
ΑΛΜΠΕΡΤΙΝΟ
ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ ΕΡΜΙΔΗΣ

(Το υπνοδωμάτιο τού Λορέντζο Λαλίνι.
Λορέντζο Λαλίνι, Τσέζαρε, Βιττόριο, Βαλέρια, Πάολα, Λου-
τσία, Κλέλια, Αρίσταρχος Ερμίδης.)

ΛΑΛΙΝΙ

(στον Ερμίδη)
Σ' ευχαριστώ που ήρθες

ΕΡΜΙΔΗΣ

Μόλις διάβασα το γράμμα σου
δεν σκέφτηκα ούτε το μακρινό ταξίδι
ούτε τον κόπο
πήρα αμέσως την απόφασή μου
Δεν ξέρω ακόμη αν έκανα καλά
είμαι όμως εδώ όπως μού το ζήτησες
(Σαν να διαβάξει)
«Αγαπητέ μου Ερμίδη, πεθαίνω. Σού γράφω πρώτη φορά
έπειτα από πολλά χρόνια. Χρειάζομαι και πάλι την βοήθειά
σου. Δεν έχει καμιά σημασία, σε διαβεβαιώ, ότι τότε δεν
μπόρεσες να φέρεις την αποστολή σου εις πέρας. Τώρα, εί-
κοσι χρόνια μετά, είναι αλλιώς, όλα έχουν αλλάξει, θα δεις.
Έλα, και την φορά αυτήν θα σταθώ στο πλευρό σου – να μία
μεγάλη διαφορά. Εκ των πραγμάτων είναι η τελευταία χάρη
που σου ζητώ, και σου την ζητώ με όλες τις δυνάμεις που
μού έχουν απομείνει, και είναι πια πολύ λίγες. Μην μού την
αρνηθείς. Μόλις διαβάσεις αυτήν την κατεπεύγουσα επιστολή,
ξεκίνησε αμέσως. Δεν έχω άλλη ελπίδα, από σένα περιμένω
την σωτηρία. Ο ευγνώμων φίλος σου Λορέντζο Λαλίνι»
Ήξερες πάντα να δεσμεύεις
σού το αναγνωρίζω

ΛΑΛΙΝΙ

Εγώ είμαι ο δεσμώτης – εμείς
 Μερικούς τούς γνωρίζεις από τότε
 Την γυναίκα μου Βαλέρια
 την Πάολα
 Ο Βιττόριο και ο Τσέζαρε
 δεν θα τούς αναγνώριζες
 Οι γυναίκες τους Λουτσία Κλέλια
 (Παύση)
 Αφήνω όλη την περιουσία μου στον Αλμπερτίνο
 Ο Βιττόριο και ο Τσέζαρε
 σχεδιάζουν να τον σκοτώσουν
 Εγώ δεν αλλάζω ούτε νι από την διαθήκη μου

ΕΡΜΙΔΗΣ

Ο Αλμπερτίνο – ποιός είναι

ΛΑΛΙΝΙ

Θα σού πρότεινα ν' αρχίσεις αμέσως
 Πρέπει να τελειώσουν όλα πολύ γρήγορα
 Ποιόν χρειάζεσαι από μάς

ΕΡΜΙΔΗΣ

Εσένα

ΛΑΛΙΝΙ

Είμαστε όλοι στην διάθεσή σου – δεσμώτες σου

(Λαλίनि και Ερμίδης μόνοι τους).

ΕΡΜΙΔΗΣ

Η Πάολα

ΛΑΛΙΝΙ

Η γυναίκα τού αδελφού μου – δεν την θυμήθηκες;
 Τον Αλμπερτίνο τον απέκτησα μετά τον θάνατο τού Φλάβιο
 Δεν τον σκότωσα μόνο για την περιουσία – και την δύναμη

Την Πάολα ήθελα – δεν ήξερες πόσο την ήθελα;
 Αν δεν την ήθελα όσο την ήθελα
 ο Φλάβιο θα ζούσε
 αλλά δεν θα σε χρειαζόμουν τώρα

ΕΡΜΙΔΗΣ

Και η Βαλέρια;

ΛΑΛΙΝΙ

Συνεννοήθηκαν – αδελφές είναι
 Αντιδρούν σαν ένας άνθρωπος
 Όπως ο Βιττόριο και ο Τσέζαρε

ΕΡΜΙΔΗΣ

Τούς άφησα μικρά αγόρια
 Πόσο ήταν τότε

ΛΑΛΙΝΙ

Εφτά και εννιά
 Δύο κωλόπαιδα

ΕΡΜΙΔΗΣ

Δεν τούς αγαπάς

ΛΑΛΙΝΙ

Μισούν τον Αλμπερτίνο

ΕΡΜΙΔΗΣ

Γιατί ευνοείς μόνο εκείνον

ΛΑΛΙΝΙ

Δεν είναι μόνον αυτός ο λόγος που τον μισούν
 Τον θεωρούν νόθο

ΕΡΜΙΔΗΣ

Δεν είναι;

ΛΑΛΙΝΙ

Για μένα όχι
Κι αφού δεν είναι για μένα
δεν είναι για όλους

ΕΡΜΙΔΗΣ

Κι εκείνοι; Τι είναι;

ΛΑΛΙΝΙ

Τον Αλμπερτίνο τον θέλησα πιο πολύ από κείνους
Τον κέρδισα με τρομερό ανυπόφορο θανατηφόρο πόθο
καταστρατηγώντας τούς φυσικούς νόμους
και τούς θεσμικούς κανόνες

ΕΡΜΙΔΗΣ

Τότε δεν είναι φυσικός σου γιος
Ούτε νόμιμος

ΛΑΛΙΝΙ

Τίποτε πιο φυσικό
και τίποτα πιο νόμιμο απ' τον πόθο
όποιοι κι αν είναι αυτός
Η καταστρατήγηση εκείνη κάνει τον Αλμπερτίνο
πιο φυσικό και νόμιμο γιο μου απ' τούς άλλους δύο
Εκείνους τούς γέννησε η Βαλέρια
τον Αλμπερτίνο τον απέκτησα εγώ
Τον βρήκα μέσα στην Πάολα
όπως τον ήθελα
και τον έβγαλα έξω
Στην πραγματικότητα
βγήκε από μέσα μου
Εγώ τον γέννησα

ΕΡΜΙΔΗΣ

Ο Αλμπερτίνο συνεπώς τούς έχει αποκληρώσει

ΛΑΛΙΝΙ

Ναι τού ανήκουν όλα
Δεν θα πάρουν τίποτε εκείνοι

ΕΡΜΙΔΗΣ

Μισούν και την Πάολα;

ΛΑΛΙΝΙ

Δεν την ξεχωρίζουν απ' την Βαλέρια
Ούτε εμένα μισούν
Δεν τα έχουν μαζί μου

ΕΡΜΙΔΗΣ

Δεν θα έπρεπε;

ΛΑΛΙΝΙ

Θα έπρεπε αλλά γι' αυτούς
μόνον αν βγει ο Αλμπερτίνο απ' την μέση
θα έχουν κέρδος
κανενός άλλου η εξόντωση δεν τούς συμφέρει
Έτσι νομίζουν

ΕΡΜΙΔΗΣ

Και οι γυναίκες τους;

ΛΑΛΙΝΙ

Αδελφές είναι κι αυτές
τα βρίσκουν μεταξύ τους

ΕΡΜΙΔΗΣ

Υποστηρίζουν την δολοφονία;

ΛΑΛΙΝΙ

Θα σου απαντήσουν οι ίδιες

ΕΡΜΙΔΗΣ

Μού έγγραψες πως θα σταθείς στο πλευρό μου

ΛΑΛΙΝΙ

Αυτό κάνω
Έχεις όλα τα προσόντα
για ν' αντιστρέψεις την κατάσταση

ΕΡΜΙΔΗΣ

Πρέπει να την γνωρίζω όμως
Να ξέρω τι ακριβώς συμβαίνει
Όλες τις σχέσεις όλες τις πτυχές
Αλλιώς πώς θα προχωρήσω
Πρέπει να ξέρω
όλη την αλήθεια Λορέντζο

ΛΑΛΙΝΙ

Κανείς δεν είναι πιο κοντά από σένα
στην αλήθεια
Θα τα καταφέρεις

ΕΡΜΙΔΗΣ

Όπως τότε;

ΛΑΛΙΝΙ

Σού το ξαναλέω
τίποτε δεν είναι όπως τότε
Το ίδιο ετοιμάζεται και τώρα
να αλλά οι γιοι μου
θα το δεις
δεν είναι καθόλου σαν εμένα
Εμένα
απ' την αρχή
τίποτε δεν μπορούσε να με μεταπείσει
Ακόμη και θεία παρέμβαση
αν δεχθούμε πως μπορεί να υπάρχει

δεν θ' άλλαζε την απόφασή μου
να σκοτώσω τον Φλάβιο
Μ' εμένα θα γινόταν
ούτως ή άλλως
αυτό που έγινε

ΕΡΜΙΑΔΗΣ

Και τότε όμως
με καλέσατε όπως και τώρα
Και μάλιστα για κάτι παρεμφερές
αν όχι για το ίδιο ακριβώς
Γιατί;
Αφού η παρέμβασή μου
όπως λες
ήταν προδιαγεγραμμένο πως δεν θα άλλαζε τίποτε

ΛΑΛΙΝΙ

Ο πατέρας μου
εκείνος επέμενε
Ο ίδιος είχε εξαντλήσει όλα τα μέσα
δεν άντεχε άλλο να προσπαθεί
ήταν πια πολύ γέρος
πολύ άρρωστος
όπως τώρα εγώ
εγκατέλειψε τις προσπάθειες
και σε κάλεσε
Μόνο από σένα περίμενε κάτι
πίστευε στο μυαλό σου
στην παιδεία σου
στην ωριμότητά σου
στην σοφία
στα επιχειρήματά σου
θαύμαζε το έργο σου
σε διάβαζε προσεκτικά φανατικά
ναι πίστευε πολύ βαθιά σ' εσένα
στον αναμορφωτικό ρόλο τού τιτάνιου εγχειρήματός σου